

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในยุคปัจจุบัน เป็นยุคแห่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าจิตใจ การดำเนินวิถีชีวิตแบบสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดวิถีชีวิตที่มุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามทางคุณธรรมจริยธรรม ศีลธรรมอันดีงาม^๑

จริยธรรมเป็นส่วนประกอบของมนุษย์ที่มีความสำคัญมากต่อความสงบสุข และความเจริญก้าวหน้าของสังคมในปัจจุบัน สภาพของสังคมได้เปลี่ยนไปค่านิยมของสังคมเน้นความสำคัญทางด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ยกย่องคนที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจและฐานะทางการเงินสูง ในขณะที่คนดีมีคุณธรรมไม่ได้รับการยกย่อง

สังคมไทยเริ่มเข้าสู่ภาวะความเป็นอยู่แบบต่างคนต่างอยู่มากขึ้น ผู้ปกครองมุ่งแต่ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพไม่มีเวลาให้ครอบครัว ไม่มีเวลาที่จะอบรมสั่งสอนบุตรหลาน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมประเพณี ส่งผลให้เด็กส่วนมากไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้จึงเป็นเหตุให้เด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมแสดงความก้าวร้าวขาดคุณธรรม จริยธรรม ยึดถือแต่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จนก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดความกตัญญูกตเวที ขาดคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม^๒

หลายหน่วยงานให้ความสำคัญในการปลูกฝังอบรมและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ในหน้าที่ของตน โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตที่ดี และ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ด้วยเหตุนี้ทางกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และมาตรฐาน ส ๑.๒

^๑ สุทธิลักษณ์ อรัญนารถ, “จริยธรรมของเด็กระดับอนุบาลศึกษาในจังหวัดระยอง”, **ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๐), หน้า ๑.

^๒ สิบพันท์ เกตุทัต, **ความรู้ สื่อนาคต**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๑๒.

เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ หลักสูตรได้กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดี สามารถควบคุมกาย วาจา ใจให้อยู่ในขอบเขตที่พึงงาม สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเอง และสังคม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และปฏิบัติได้จนเป็นนิสัย^๓

เด็ก คือ ทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ และมีค่ายิ่งต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันโรงเรียน รวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ ล้วนแต่มีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กได้ พัฒนาอย่างเต็มที่ในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านศีลธรรม จริยธรรมในเรื่องของความรับผิดชอบชั่วดี ซึ่งจะเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติตั้งแต่ในวัยทารก และค่อย ๆ พัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ^๔

ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กและเยาวชนนั้นมามีวิธีการที่แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสม และตามวัยของบุคคล โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยและเด็กประถมศึกษา เพราะเด็กทั้งสองวัยนี้อยู่ในระยะเริ่มต้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรมด้วย ซึ่งกฎเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติต่างๆ ที่บุคคลรอบข้างปฏิบัติ หรือแสดงออกให้เด็กได้เห็น สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างบุคลิกภาพของเด็กในอนาคตต่อไป^๕

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่เกิดขึ้นจากความต้องการของสังคม เพื่อทำหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้การศึกษาอบรมสั่งสอน เพื่อพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงาม มีความรู้ ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ มีคุณธรรม ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ คุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม เพื่อนำมาพัฒนาทางด้านทัศนคติ พฤติกรรมและความสามารถตามค่านิยมของสังคมโดยส่วนรวมอันเป็นเจตคติที่พึงงามทางด้านความมีน้ำใจ และการปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสมในขอบเขตศีลธรรมทั้งความประพฤติภายนอกและคุณธรรมภายใน^๖

^๓ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**, (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ), หน้า ๖.

^๔ ดวงเดือน พันธุนาวัน, **พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม ๒ จิตวิทยาและจิตวิทยาภาษา**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๔), หน้า ๑๕.

^๕ วิณี ชิดเชิดวงศ์, **การศึกษาเด็ก**, (กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๗), หน้า ๑๕๓.

^๖ ประภาศรี สีหอำไพ, **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕), หน้า ๑.

จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภูมิศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อหาแนวทางให้เกิดการพัฒนา โดยสร้างความเข้าใจ อันดีระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี รวมทั้งเป็น การปลูกฝังจริยธรรมขั้นพื้นฐานให้กับเด็กระดับประถมศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านจริยธรรม ในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างมีศักยภาพ

ในการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางในการปฏิบัติตน โดยใช้หลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนาช่วยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการเป็นพลเมืองที่ดี สร้างประโยชน์ให้กับ ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ด้วยการส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนโดยเน้นจริยธรรม ใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมี หิริโอตตปละ โดยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมดังกล่าวล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องได้รับการ ปลูกฝังตั้งแต่ ในวัยเด็กเพราะเป็นวัยของการค้นหาเอกลักษณ์ และความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งหากขาด วิจารณญาณ และการชี้แนะที่ถูกต้องจากครูและผู้ปกครอง อาจทำให้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ความเสื่อมถอยทางด้านจริยธรรมได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรม เชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภูมิศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อหา แนวทางให้เกิดการพัฒนา โดยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดู เด็กให้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ดี รวมทั้งเป็นการปลูกฝังจริยธรรมขั้นพื้นฐานให้กับเด็กระดับ ประถมศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านจริยธรรมในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งส่งผลให้การดำเนินชีวิตใน สังคมเป็นไปอย่างมีศักยภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ภูมิศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ภูมิศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันหรือไม่

๑.๓.๓ แนวทางพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมีหิริโอตตัปปะของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ ควรเป็นแบบใด

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีด้านคุณธรรมจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษาโดยภาพรวมของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖

๑.๔.๒ ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๖๓๔ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๒๔๖ คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ (Yamane) และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๒๐ คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น ครู ๕ คน ผู้ปกครองนักเรียน ๕ คน และนักเรียนอีก ๑๐ คน

๑.๔.๓ ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม (Dependent variables) คือ การศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และด้านความมีหิริโอตตัปปะ

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๒ ระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ในด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเบญจศีล และ ด้านความมีหิริโอตตปปะ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกโดยการประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งด้านร่างกาย วาจา จิตใจ ในทางที่ถูกต้องดีงามและควรปฏิบัติที่สังคมยอมรับ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน

๑.๖.๒ คุณธรรม หมายถึง หลักการความดีงามแห่งความประพฤติตน และลักษณะของอุปนิสัยอันดีงามที่สนใจของบุคคล มีคุณค่า ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ยึดถือและปฏิบัติตาม เพื่อความเจริญของตน และสังคม เป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลทั่วไป

๑.๖.๓ จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติที่พึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งทางด้านร่างกาย วาจา จิตใจ ที่ทุกคนยอมรับ และสังคมต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งถูกต้องที่ดีงาม และควรปฏิบัติ ก่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน

๑.๖.๔ นักเรียน หมายถึง นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ ๒ ตามตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ

๑.๖.๕ โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๑ อำเภอแก้งะเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๗.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องยุทธธรรมสำหรับเยาวชน โดยสรุปได้ว่า เด็กดีจะต้องไม่ดื้อและต้องเคารพเชื่อฟังบิดามารดา ครูบาอาจารย์และที่สำคัญต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ทั้งกาย วาจา ใจ เพื่อจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีที่ถูกต้องเพื่อทำหน้าที่คือเป็นบุตรที่ดี เป็นศิษย์ที่ดี เป็นเพื่อนที่ดี เป็นพลเมืองดี เป็นมนุษย์ที่เต็มความเป็นมนุษย์^๗

^๗ พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), ยุทธธรรมสำหรับเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๕๐), หน้า ๗.

พระพรหมมงคลจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทะภิกขุ) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องธรรมสำหรับเด็ก โดยสรุปได้ว่า เด็ก ๆ รู้ว่าต้องทำหน้าที่อย่างไรจึงจะถูกต้อง และเกิดผลดีแก่ชีวิต ปัจจุบันและอนาคต เด็กดีต้องมีหน้าที่ ทำให้พ่อแม่สบายใจ มีหลักในการดำเนินชีวิต คือ ตื่นตัว ว่องไวก้าวหน้า ขยันประหยัด ซื่อสัตย์ อดออม มีระเบียบวินัย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และมีความรักใคร่สามัคคีในหมู่เพื่อนฝูง ข้อนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าเด็กๆ ที่อยู่กับพ่อแม่ประพฤติแต่สิ่งที่ทำให้พ่อแม่สบายใจจะไม่เกิดปัญหาอะไร^๘

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพุทธธรรม โดยสรุปได้ว่าในการที่ศาสนาและจริยธรรมมีบทบาทที่จะทำให้เกิดสำเร็จนั้นจุดสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องให้ความสนใจ ก็คือเรื่อง “เยาวชน” เพราะเยาวชนนั้นเป็นอนาคตของชาติ เป็นอนาคตของสังคม เด็กวันนี้ก็เป็นผู้ใหญ่ในวันหน้านั่นเอง^๙

บุญมี แท่นแก้ว ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่องจริยศาสตร์ ว่าแนวทางจริยศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญวิชาหนึ่งของปรัชญาบางครั้งเรียกว่า “จริยปรัชญา” เป็นวิชากำหนดมาตรฐานความประพฤติของมนุษย์ ถ้าใช้ในการศึกษาของสถาบัน หรือใช้เป็นคู่มือในการประกอบอาชีพอาจจะทำให้สังคมไทยน่าอยู่อาศัยยิ่งขึ้นอีก จึงควรศึกษาเพื่อจะให้การดำเนินชีวิตมีความสุขจริงอยู่ คนภายนอกอาจจะเห็นว่าน่าจะมีสุขความเจริญได้ ถ้าไม่ประพฤติจริยธรรม แต่ความจริงไม่ได้เป็นอย่างนั้น เพราะผู้ประกอบกิจที่ไม่สุจริตแล้ว สุขความเจริญจะมีไม่ได้ เนื่องจากมีกฎว่าสิ่งที่เกิดจากการทุจริตผลที่เกิดตามมาย่อมเป็นทุกข์โทษ แต่สิ่งที่เกิดจากสุจริตผลที่เกิดตามมาย่อมเป็นสุข นี่เป็นกฎธรรมชาติของโลก และแน่นอนที่สุดไม่ว่าในที่ไหนๆ^{๑๐}

๑.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ แก้วพาดิ ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านนาเกาะหาด อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

^๘ พระพรหมมงคลจารย์ (หลวงพ่อบุญญานันทะภิกขุ) , **ธรรมสำหรับเด็ก**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา ,ม.ป.ป.), หน้า ๑.

^๙ พระธรรมปิฎก (ป.อ. โต), **พุทธธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘) , หน้า ๑ .

^{๑๐} บุญมี แท่นแก้ว ,**จริยศาสตร์** , (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๙), หน้า ๑.

จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า หลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๑๑}

นวลละอ อสงสุข ได้ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖ ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านความเสียสละผลการศึกษา พบว่า นักเรียนมีระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าเพศไม่ได้ส่งผลให้เกิดความแตกต่างต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม แต่ระดับชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ที่ต่างกันส่งผลให้การแสดงออกของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมให้มีความแตกต่างกัน^{๑๒}

ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์ ได้ศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนคอนวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมปัญหาทางวินัยมีสาเหตุมาจากครอบครัว การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ และการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ทำให้เกิดการเก็บกด เมื่อทำการศึกษาโดยทำให้เด็ก มีความรู้ความเข้าใจและยอมรับ เด็กมีความตั้งใจอยากแก้ไขปรับปรุงตัวเอง อันเป็นแรงจูงใจที่ทำให้พฤติกรรมปัญหาทางวินัยลดน้อยลง^{๑๓}

จำรัส มุลสาร ได้ศึกษาเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แต่นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

^{๑๑} พชรินทร์ แก้วพาดิ, “ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านนาเกาะทาด อำเภอบ้านนาถ จังหวัดสกลนคร”, **การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม**, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๖), หน้า ๔๑.

^{๑๒} นวลละอ อสงสุข, “การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง”, (วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๖-๒๓.

^{๑๓} ศิริรัตน์ เหล่าวัฒนพงศ์, “การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีปัญหาทางวินัย โรงเรียนพระหฤทัยคอนคอนวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร; **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐๒.

แบบปล่อยปละละเลยและนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเข้มงวด กวดขันมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน^{๑๔}

พระมหาเดชศักดิ์ อีรปญโญ (โพธิ์ชัย) ได้ศึกษาจริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยการวิเคราะห์หลักสูตรทางการศึกษาภาครัฐในการจัดจริยศึกษาของไทยและศึกษาหลักธรรมที่ใช้สอนนักเรียนตามหลักสูตรพระพุทธศาสนาที่นำมาใช้สอนนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแล้วยังได้ศึกษา ผลของการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย การเห็นคุณค่า ความรู้สึกและการพร้อมกระทำของนักเรียนที่จะทำความดีมีคุณธรรมและจริยธรรม^{๑๕}

อรุณวรรณ บุญเทียบพิมพ์พร ได้ศึกษาการพัฒนาชีวิตของเยาวชนด้วยพุทธาวาณาจากการศึกษาพบว่า วิธีการอบรมคุณธรรมตามหลักสูตรพุทธาวาณา ๔ คือ กายาวาณา ศีลาวาณา จิตตาวาณา ปัญญาาวาณา เป็นวิธีที่มีประโยชน์ทำให้มีเข้าใจได้มากหลังจากการผ่านการอบรมทำให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักพุทธาวาณาได้มาก ทั้งทางกาย ศีล จิตและปัญญา ได้รู้ถึงโทษของอบายมุข มองเห็นคุณค่าของการเป็นลูกที่ดี^{๑๖}

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาจริยธรรม การแสดงออกทางพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ในเรื่องความมีวินัย ความอดทน การตรงต่อเวลา การประหยัด ความขยัน และความกตัญญูต่อมารดา บิดา นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และความพร้อมของนักเรียนที่จะทำความดีเพื่อให้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม

๑.๗.๓ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต ๑^{๑๗} มีพื้นที่บริการทางการศึกษาจำนวน ๕ อำเภอ ดังนี้ ๑) อำเภอเมืองนครสวรรค์ ๒) อำเภอชุมแสง ๓) อำเภอพยุหะคีรี ๔) อำเภอโกรกพระ

^{๑๔} จำรัส มูลสาร, “การศึกษาการเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน ในจังหวัดยโสธร”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม, (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒), หน้า ๖๘-๖๙.

^{๑๕} พระมหาเดชศักดิ์ อีรปญโญ (โพธิ์ชัย), “จริยศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมแก่นักเรียน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^{๑๖} อรุณวรรณ บุญเทียบพิมพ์พร, “การพัฒนาทักษะชีวิตของเยาวชนด้วยพุทธาวาณา: กรณีศึกษาค่ายคุณธรรมวัดอูมอ้งค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๗} สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๑.

๕) อำเภอเก้าเลี้ยว กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยวประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัด ๒๑ โรงเรียน ได้แก่ ๑)โรงเรียนชุมชนวัดมหาโพธิ์ใต้ ๒) โรงเรียนชุมชนวัดมหาโพธิ์เหนือ ๓) โรงเรียนอนุบาลเก้าเลี้ยว ๔) โรงเรียนบ้านแหลมยาง ๕) โรงเรียนบ้านหนองหัวเรือ ๖) โรงเรียนบ้านยางใหญ่ ๗) โรงเรียนบ้านห้วยไร่ (เสนาณรงค์อุปถัมภ์) ๘) โรงเรียนวัดหนองเต่า ๙) โรงเรียนวัดหนองแพงพวย ๑๐) โรงเรียนบ้านทุ่งตาทั้ง (ศิริราษฎร์บำรุง) ๑๑) โรงเรียนศึกษาศาสตร์ ๑๒) โรงเรียนชุมชนวัดเขาดินเหนือ ๑๓) โรงเรียนโอสถสภา-อุปถัมภ์ ๑๔) โรงเรียนวัดมรรครังสฤษฎ์ ๑๕) โรงเรียนวัดดงเมือง ๑๖) โรงเรียนบ้านคลองคล้า ๑๗) โรงเรียนสังข์บุญธรรมราษฎร์นุสรณ์ ๑๘) โรงเรียนวัดหาดเสลา (ไพศาลศิริราษฎร์อุปถัมภ์) ๑๙) โรงเรียนวัดหัวดงเหนือ(บรรพตานุสรณ์) ๒๐) โรงเรียนวัดหัวดงใต้ (บางทองประชาสรรค์) ๒๑) โรงเรียนบ้านเนินพะยอม รวมทั้งหมด ๒๑ โรงเรียน มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ รวมทั้งสิ้น ๖๓๔ คน

๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์” มีวิธีดำเนินการวิจัยในดังนี้

๑.๘.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัย “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

๑.๘.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๖๓๔ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๒๔๖ คน ได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปของ ยามาเน่ (Yamane) และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน ๒๐ คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น ครู ๕ คน ผู้ปกครองนักเรียน ๕ คน และนักเรียนอีก ๑๐ คน

๑.๘.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์”

๑.๘.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์บัณฑิตเพื่อ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ แจกแบบสอบถามให้กับนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ ๕ และ ๖ จำนวน ๒๔๖ ชุด และสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ด้วยตนเอง จำนวน ๒๐ ชุด

๒. แบบสอบถาม แจกให้กับนักเรียนโดยเจาะจงในกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน ๒๔๖ คน

๓. แบบสัมภาษณ์ ทำเป็นหนังสือแจ้งนัดเวลาสัมภาษณ์กับครูผู้สอน จำนวน ๕ คน ผู้ปกครอง จำนวน ๕ คน และนักเรียน จำนวน ๑๐ คน

๑.๘.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS

๒. นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกของแต่ละกลุ่มได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนมาสรุปตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ในแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูล รู้ถึงปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามความเหมาะสม

๓. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่กล่าวถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้น มาค้นหาแนวทางตามหลักพุทธธรรม เพื่อใช้เป็นรากฐาน ของจริยธรรมที่จะพัฒนาตน ด้านคุณธรรม และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบระดับการศึกษาวเคราะห์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ กรณีศึกษา อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๙.๑ ได้ทราบถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา grundศึกษา อำเภอกำแพง จังหวัดนครสวรรค์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับพฤติกรรมของนักเรียน

๑.๙.๒ เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนให้เป็นไปในแนวทางเหมาะสม

๑.๙.๓ ได้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา grundศึกษา อำเภอกำแพง จังหวัดนครสวรรค์